

Szabolcsterv Kft.

Székhely és iroda: 4400 Nyíregyháza, Bocskai utca 18. sz.
Mobil: (06-30) 307-7371
E-mail: szabolcsterv@gmail.com

**BÖKÖNY KÖZSÉG
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV**

BÖKÖNY

2024.

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	2
1.JÖVŐKÉP	3
1.1 Bököny jövőképe a társadalmi gazdasági, táji, természeti és az épített környezetének és térségi szerepének tekintetében.....	3
1.1.1 Társadalom.....	3
1.1.2 Gazdaság	5
1.1.3. Természeti környezet.....	5
1.1.4. Épített környezet.....	6
1.1.5. Térségi szerep	7
1.2 Településfejlesztési elvek	8
2.STRATÉGIA.....	9
2.1 Községi szintű középtávú tematikus célok	10
2.2 Tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása	15
2.3 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása	16
2.4 Akcióterületi lehatárolások	17
3.CSELEKVÉSI PROGRAM.....	22
3.1.A településfejlesztési elvek rögzítése.....	22
3.2. A fejlesztések ütemezése	24
3.2.1. Az ütemezés indoklása	24
3.3 Településfejlesztés, energiatakarékos területfelhasználás	24
3.4 Gazdaságfejlesztés, munkahelyteremtés.....	25
3.5 Egészséges és kulturált társadalom.....	25
3.6 Szolgáltatások fejlesztése, a község elégedettségének növelése	25
3.7 Vonzó településkép fenntartása és fejlesztése (épített és települési környezet)	25
3.8 Élhető, vonzó lakókörnyezet megteremtése, épített környezet színvonalának emelése.....	26
3.9 Természeti környezet és a környezet védelme	26
3.10 Kisléptékű/ egészséges mértékű turizmusfejlesztés	27
3.11 Energiatakarékosság, energiatudatosság, hulladékgazdálkodás.....	27
3.12 Infrastruktúra	28
4. FEJLESZTÉSI TERVLAP	29
5. MONITORING	29

BEVEZETÉS

Bököny Község Önkormányzata Bököny Község – teljes közigazgatási területére vonatkozóan – településfejlesztési terv elkészítését rendelte el „a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) szerint.

A tervezési munka részeként külön kötetként elkészül a településfejlesztési terv részeként, annak alátámasztásául:

- Megalapozó vizsgálat (Rendelet II. fejezet és annak 1. melléklet szerinti tartalommal)

Jelen tervezési feladat tekintetében figyelembevételre kerültek az alábbiak:

Hatályos településrendezési tervek:

Bököny Község Önkormányzata határozattal elfogadta a településszerkezeti tervet és leírást.

Bököny 5/2019 (III.28.) KT.sz. rendelettel jóváhagyott helyi építési szabályzat és szabályozási tervek

Hatályos településképi eszközök

A településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. tv. rendelkezéseinek megfelelően 2016. év folyamán elkészült Bököny Településképi Arculati Kézikönyve, valamint Bököny településképi rendelete, melyet Bököny Község Önkormányzata Képviselő-testületének 20/2016 (XII.13.) önkormányzati rendeletével fogadott el.

Partnerségi rendelet

A település hatályos rendeletei közül az Bököny Község Önkormányzata Képviselő-testületének 16/2017 (VI.15.) önkormányzati rendelete a településfejlesztéssel, településrendezéssel és településképi-érvényesítéssel összefüggő partnerségi egyeztetés helyi szabályairól szóló rögzíti a partnerséggel kapcsolatos követelményeket.

Bököny Község Önkormányzatának szándékai szerint jelen Településfejlesztési terv és annak Megalapozó vizsgálata a későbbiekben – a jelenlegi tervezési munkától függetlenül – a község komplex Településtervének (Bököny Község településrendezési terve (beleértve a szabályozási tervet és helyi építési szabályzatot) elkészítéséhez felhasználásra kerül.

Bököny Község Önkormányzata a törvény előírásoknak megfelelően 2011.évi LXXXIX. törvény 13. §. (1) bekezdés 1. pontjában foglalt feladatkörével élve az alábbi határozatot hozza:

Bököny község közigazgatási területére vonatkozó új fejlesztési terv és új rendezési terv készíttetéséről dönt.

A község közigazgatási területére vonatkozó új fejlesztési terv és új rendezési terv készítésének előkészületeit megkezdi.

A településtervek (településfejlesztési terv és településrendezési terv) a vonatkozó 419/2021. (VII.15.) Korm. kormányrendelet és a Miniszterelnökség által kiadott Településtervezési szabályzat alapján szükséges kidolgozni.

Jelen településfejlesztési terv a Telj.rendelet 3.sz. mellékletében meghatározott tartalommal került kidolgozásra.

1. JÖVŐKÉP

1.1 Bököny jövőképe a társadalmi gazdasági, táji, természeti és az épített környezetének és térségi szerepének tekintetében

Bököny a jövőben egy kellemes lakó-, és rekreációs környezetet, jó életminőséget kínáló község lehetőségét rejti magában. Az épített, és a természetes környezeti adottságaival, valamint az épített örökségével fenntartható és tartalmas módon gazdálkodó falu képes lesz kielégítő színvonalon kiszolgálni az itt élők igényeit.

Bököny Község Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében, Nyíregyházától dél-keletre, a 4-es számú főúttól keleti irányban 7 km-re helyezkedik el. A település a Közép-Nyírségben, Nyíregyházától déli-keleti irányban mintegy 34 km távolságra, Debrecentől észak-keleti irányban pedig 32 km-re található.

A szomszédos települések: észak felől Érpatak, észak-nyugati irányban Újfehértó, dél-nyugat felé Téglás és észak-kelet irányában Geszteréd.

A település közigazgatási területe közelében végighalad, nyugati irányban a 4-es főút. Ez a legfontosabb megközelítési útvonala Nyíregyháza és Debrecen felől is. A község központját nyugati irányban a 4-es főúttal a 4901-es mellékút köti össze.

Teljes területe 35,47 km², a belterület ebből 2,5 km². A lakások száma 1203, míg egyéb lakóegységek száma nincs nyilvántartva. Bököny Község állandó népessége 2022-es statisztikai adatok alapján 2 959 fő, míg népsűrűsége 83,42 fő/km²

1. térkép: Bököny Község elhelyezkedése¹

A jövőkép Bököny Község hosszútávon bekövetkező víziója, azt az ideális állapotot határozza meg, amelyet a település 2030-2035-re szeretne elérni. Bököny Község egy erősödő, vonzó, versenyképes település, amely gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból is fenntarthatóan és harmonikusan fejlődik. Jelen fejezetben megfogalmazottak jövő időben értendők, a jövőkép szerinti vízió kibontását szolgálják.

1.1.1 Társadalom

Bököny a Közép- Nyírségben rendezett település, amely kedvelt lakóhely a beköltözők számára, de élhető lakóhely az őslakosok számára is.

Az itt lakók szép természeti környezetben, családházakban élnek a településen. A közösség hagyományai a beköltözők számának növekedése mellett is fennmaradnak. A lakóhelyként és esetleges turisztikai célterületként népszerű a település.

Fentiek, valamint a szép környezet, az ápolott, rendezett közterületek, közösségi terek, ill. a kiemelkedően jó közbiztonság vonzó és élhető lakóhellyé teszik a települést.

¹ Forrás: KSH Helységnévtár

BÖKÖNY KÖZSÉG - TELEPÜLÉSTERV TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

A lakosság nagyobb része a közeli városokban dolgozik, ill. kis mértékben ugyan de a település is megfelelő minőségű munkahelyet biztosít a lakosság számára a településen üzemelő kisebb és nagyobb léptékű vállalkozások működése által.

A helyi vállalkozások főleg a mezőgazdaság ágazataira épülnek; sokan őstermelők, fiatal gazdák. Tüzip, ipari (acél, aszfalt és beton stb), kereskedelmi (élelmiszer, vegyes iparcikk,) egységek.

A gazdasági övezetekben tevékenykedő ipari és mezőgazdasági vállalkozások számának növekedésével, a kereskedelmi, az ipari, a turisztikai, az egészségügyi és egyéb szolgáltatások gazdagodásával, valamint a K+F+I tevékenységet végző vállalkozások megjelenésével, a helyi foglalkoztatási lehetőségek száma növekszik, erre tekintettel és a helyi lakókörnyezet fejlődésével nő a község népességmegtartó és népességvonzó képessége.

A kijelölt gazdasági területek hasznosításával a magas hozzáadott értéket teremtő vállalkozások megtelepedésével, továbbá a község külterületi részein megvalósított fenntartható víz- és energiagazdálkodással kapcsolatos fejlesztések révén tovább erősödik a helyi gazdaság (pl.: új csapadékvíz tározók, öntözőrendszerek, napenergia mezők, biomassza termelés-, feldolgozás-, felhasználás). A környezeti adottságokhoz, valamint a klímaváltozás hatásaihoz történő alkalmazkodás részeként fejlesztésre kerülnek a település vízgazdálkodási rendszerei.

A település gazdaságának fejlődésével javul a lakosság szociális helyzete és életminősége.

A község központja a helyi kulturális és társadalmi élet centruma, amely a helybeliek és a környékre érkező vendégek számára egyaránt magas szintű és sokszínű szolgáltatásokat képes nyújtani. Községi terei bírnak a 21. század kihívásainak mindenben megfelelő, fenntartható, közösségi összetartás megerősítését ösztönző és a települési értékek ápolását biztosító sajátosságokat.

A község központja a helyi kulturális és társadalmi élet centruma, amely a helybeliek és a környékre érkező vendégek számára egyaránt magas szintű és sokszínű szolgáltatásokat képes nyújtani. Községi terei bírnak a 21. század kihívásainak mindenben megfelelő, fenntartható, közösségi összetartás megerősítését ösztönző és a települési értékek ápolását biztosító sajátosságokat.

- Célunk, hogy tiszta és egészséges, falusias környezetet biztosító, minőségi szempontból is élhető településsé fejlődjön Bököny 2030-2035-re.
- A jövőben a település hatékonyan fogja kihasználni kedvező földrajzi és közlekedési helyzetét
- Bököny gondoskodó, nyitott és szolidáris helyi közösséggel rendelkező faluvá válik, ahol erős a belső kohéziója a társadalomnak. A társadalmi polarizáltság meg fog szűnni. Meg fog valósulni a teljes körű integráció, szegregálódás és a szlömösödés elleni harc (a közbiztonság javítása) sikeres lesz, a település minden lakosa hasznos és tudatos tagjává fog válni a település társadalmának.
- Bököny lakosságát erős helyi identitástudat és lokálpatriotizmus jellemzi majd 2030-2035-re. A helyi közösségek erősek, befogadóak lesznek, integrációs erejük nagy lesz, öntudatosak és büszkének lesznek a településükre.
- A település demográfiai folyamatai kedvezőre fognak fordulni, Bököny lakosságszáma gyarapodni fog, amely egyrészt a természetes szaporulatnak, másrészt a vándorlási nyereségnek köszönhető majd.
- A település népességmegtartó erejének növelésével a családok, fiatalok számára vonzóvá fog válni a település, egyrészt a biztos megélhetés, a megfelelően erősödő gazdasági háttér megvalósításával (helyi gazdaság nyújtotta munkalehetőségek), másrészt Bököny jó geoföldrajzi elhelyezkedése és könnyű elérhetősége (autópálya és autópályák mind a belföldi, mind határon túli irányba is) révén egyre többen választják majd lakóhelyül.
- Célunk, hogy a pozitív migrációs egyenleg mellett a 40 év alatti lakosság számának növelésével kiegyensúlyozottabb korszerkezete legyen a településnek.
- A település népességmegtartó ereje magas lesz; az óvodai nevelés és az általános iskolai tanítás magas minőségű lesz. A helyi humán infrastruktúra minősége folyamatosan növekszik majd, a nevelés-oktatás területén magas minőségben végzik majd a tehetséggondozást a gyermekek körében.

BÖKÖNY KÖZSÉG - TELEPÜLÉSTERV TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

- A biztos megélhetés, tehát családok, háztartások anyagi biztonsága mellett a legfontosabb célként a lakosság egészségi állapota is javulni fog, a prevenció fontos szemponttá válik.
- Az öngondoskodás szintje magas lesz a településen.
- A közigazgatás a helyi közösséggel partnerségben fog működni, demokratikus önkormányzatiság jellemzi majd a települést.
- A szolgáltatási hálózat fejlesztése, illetve bővítése az integráló, gondoskodó és befogadó társadalom megteremtése érdekében a társadalmi szolgáltatásokat nyújtó, - különös tekintettel a rászorulókat, hátrányt szenvedőket különböző problémáikat kezelő -, civil szerveződések, helyi egyházak és vállalkozások, valamint azok együttműködésében valósul meg.
- Egyre több civil szervezet fog alakulni, a társadalmi felelősségvállalás és az önkéntesség szerepe egyre fontosabb lesz, a helyi közösségek egyre aktívabb részesei lesznek a közösségi ügyeknek. A civil szervezetek közösségi szolgáltató szerepe egyre erősebbé válik majd, ennek hatására a közösségi élet szervezésének katalizátorai lesznek.

1.1.2 Gazdaság

- Bököny gazdasági struktúrája kiegyensúlyozottabbá fog válni 2030-2035-re; a település gazdasági életének alapvetően meghatározó eleme a megerősödött és az elsődleges feldolgozásába elmozdult mezőgazdaság lesz, és a település helyi gazdaságát diverzifikálni fogja a logisztikai szektor és a kisebb léptékű feldolgozóipari betelepült vállalkozások jelenléte.
- Az első számú gazdasági cél – és célállapot – a piacgazdasági értelemben vett teljes foglalkoztatottság elérése. Bököny Községben minden aktív korú és munkaképes lakos, aki dolgozni szeretne, munkalehetőséget fog majd kapni. Ez a cél összhangban van az országos foglalkoztatási politikával, helyi szinten annak leképezését jelenti. Az értékorientált közmunka-programok mellett a település gazdaságát erőssé tevő helyi vállalkozások is jelentős foglalkoztatóként lesznek jelen. Jelentősen csökkenni fog a munkanélküliek száma, a foglalkoztatottak száma pedig dinamikusan nő, a munkaerő-piaci folyamatok ismét tartósan kedvezővé fognak válni.
- Célunk, hogy az Önkormányzat önkormányzati befektetés-ösztönzési, településmarketing tevékenysége intenzív, proaktív legyen a jövőben is.

1.1.3. Természeti környezet

- A település ökológiai imázsa sokat fog javulni. Bököny továbbra is óvni fogja a természeti értékeit és természetvédelmi területeit, amelyek egyre jobb állapotban lesznek. A rekreációs területek segítik majd a lakosság komfortérzetének növelését.

a település határában²

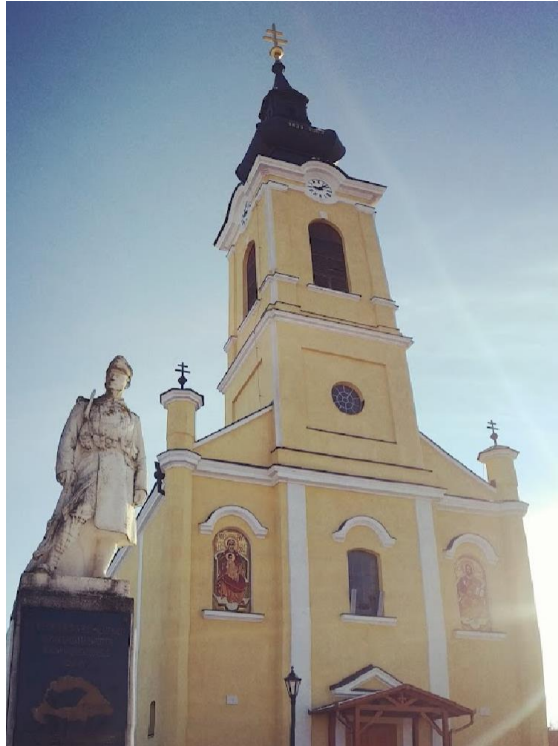
- Bököny területfejlesztési beavatkozásait a jövőben a kompakt település elveinek érvényesítése hatja majd át: törekedni fog a település a horizontális terjeszkedés visszaszorítására, a növekedési igény részben vertikális irányban, részben pedig a ritka beépítettségű területeket hatékonyabb kihasználásával vagy intenzívebb terület-felhasználással kielégítésére.

1.1.4. Épített környezet

- Bököny tiszta és egészséges, falusias, kertvárosias környezetet biztosító, minőségi szempontból is élhető településsé fejlődik 2030-2035-re, melynek belső zöldfelületi rendszere és külső táji környezete is magas minőségű lesz.
- Bököny élhető, vonzó településsé fog válni. Zöldterületi ellátottsága, a közterületek minőségének átlagos színvonala magas lesz, az értékörző hasznosítás, fejlesztés folyamatos, a kulturális, közösségi infrastruktúra kínálata széles lesz. Ennek a színvonalnak a megtartása, növelése a jövőkép fontos része, hiszen ez biztosítja a lakók, munkavállalók aktív, sokszínű életvitelének feltételeit, közvetetten pedig a gazdasági és társadalmi célállapotok elérését támogatja. A vonzó környezet, s benne a településhez kötődő, aktív közösségi életet élő helyi társadalom együttesen teremti meg azt a miliőt, amely a vendégek számára is vonzóvá, szerethetővé fogja tenni Bökönyt.
- Bököny kitűzött célja az innovatív, megújuló energiaforrásokra támaszkodó infrastruktúra szerepének erősítése. A településen a napenergia is elérhető, ezen energiahordozó szerepének növelésére kínálkozik lehetőség.
- A közterületek jól karban tartottak lesznek, attraktivitásuk magas lesz.
- A gazdasági területeket gazdag növényállomány, véderdők veszi majd körbe, amelyek ellensúlyozzák az ipari kibocsátását.

² Forrás: <https://www.maps.com/>

BÖKÖNY KÖZSÉG - TELEPÜLÉSTERV TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

Görögkatolikus templom³

- Bököny lakossága rendkívül környezettudatos lesz, ennek fogja alárendelni a közlekedési és fogyasztási szokásait. Tudatában lesz, hogy ő is részese a klimatikus változások előidézésének ezért mérsékelni fogja a kibocsátását. A helyi lakosság energiafelhasználási szokásai sokat fognak változni, kifejezetten előnyben fogják részesíteni az építkezéseknél a megújuló energiafelhasználást. Az Önkormányzat környezeti politikája igen sikeres lesz, a település közintézményei alacsony kibocsátással és megújuló energiák felhasználásával működnek majd, amellyel jó példát tud majd mutatni a polgároknak is.
- Olyan minőségi lakóterületei lesznek Bökönynek, amelyek vonzzák majd a lakosságot. Egyre nagyobb lesz azoknak a lakásoknak a száma, amelyek megújuló energiákat alkalmaznak (az energiatudatos otthontervezés gyakorlata adaptálódott a lakossághoz). El fognak tűnni a lepusztult, a leamortizálódott lakókörnyezetek.
- A megfelelő átszellőzési viszonyok, az ökológiai kapcsolatok biztosítása, a hősziget-hatás mérséklése érdekében a település törekszik a zöldfelületi rendszer fenntartására, folyamatos fejlesztésére a jövőben is.

1.1.5. Térségi szerep

Bököny az Észak-alföldi régióban található, amely az ország második legnépesebb régiója. Három megyei jogú város található a régióban: Debrecen (régióközpont), Nyíregyháza és Szolnok. Az ország településeinek 12,3%-a található itt, melynek területe és népessége, meghaladja az országos átlagot. Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye kiugróan magas településállománnyal, ún. aprófalvas településrendszerrel rendelkezik. A Nagykállói kistérséget Nagykálló, Balkány, Kállósemjén, Biri, Bököny, Bököny, Geszteréd, Szakoly alkotják.

Bököny mérete és községi funkciójának száma és vonzáskörzete alapján regionális szerepkörrel nem rendelkezik, szolgáltatásai még megyei szintre sem érnek el. A település gazdasági kielégítő, infrastrukturális ellátottság tekintetében is közepes szintű. A településen a háziorvosi ellátás megoldott, gyógyszerár és postahivatal is működik. Az óvoda teljes kihasználtsággal működik. A művelődésre lehetőséget biztosít a Művelődési Ház és a könyvtár. A helyi civil szervezetek növekvő száma és intenzív működése segíti a szabadidő tartalmas eltöltését. A

³ Forrás: <https://www.maps.com>

BÖKÖNY KÖZSÉG - TELEPÜLÉSTERV TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

távolsági tömegközlekedés volán autóbuszjáratokon keresztül bonyolódik. A helyi vállalkozások főleg a mezőgazdaság ágazataira épülnek; sokan őstermelők, fiatal gazdák. Megtalálható a Községben kereskedelmi (élelmiszer, ruházat, vegyes iparcikk, használt cikk) egységek.

Nagykálló térségében az elmúlt három évtized számos terve ellenére nem épült megfelelő színvonalú és kapacitású infrastruktúra.

Az ide érkezőknek kellemes látványt nyújtanak a dísz- és gyümölcsfa sorokkal szegélyezett, rendezett utcák, a virágos előkertek és a gondozott közintézmények, közterületek. Mindez arról árulkodik, hogy az itt élők szeretik, és magukénak érzik településüket.

A fentiek miatt kiemelten fontosak azok a társulások, melyek segítségével a lakosság számára fontos közszolgáltatások több településre kiterjedően már működtethetők hatékonyan, magasabb szakmai színvonalon, költségtakarékosan, a méretgazdaságossági követelmények szem előtt tartásával.

Másrészt az Európai Unió és Magyarország területfejlesztési irányai is határozottan mozdul el a térségi, várostérségi alapú forráselosztás felé, így Bököny számára a településközi kapcsolatok erősítése rendkívül fontos, mellyel együtt a térségi szerepkörét, érdekérvényesítő képességét is növelheti. A felvállalt térségi összefogások és közösen ellátott feladatok hatása területileg jóval erőteljesebb, mint ahogy arra súrlódások nélkül felkészülni lehessen, de szükséges az együttélés, a közös fellépés, térségi logikával és együttműködésben megvalósított érdekérvényesítés, a feladatmegosztás a környező településekkel.

Bököny Község jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan:

- Bököny Község együttműködik a térségi önkormányzatokkal, a funkcionális várostérség szereplőivel. Mind a közigazgatás, önkormányzatok, mind a gazdaság területén működik a kooperáció, egymás érdekeinek kölcsönös figyelembevétele, a szinergiákból adódó lehetőségek kihasználása.
- Bököny és mikro-körzete között intenzív együttműködés bontakozott ki a fejlesztési projektek összehangolása érdekében, a térség forrás abszorpciós képessége javult.

1.2 Településfejlesztési elvek

Bököny Község településfejlesztési koncepcióját a település széles nyilvánossága, államigazgatási szervek és önkormányzati igazgatási szervek bevonásával kell újra gondolni. Ez az egyik biztosítéka annak, hogy olyan fejlesztési elképzelések kerüljenek a településrendezési eszközökbe melyek a település jövőjét, hosszú távú fejlődését és fejlesztését szolgálják. Ezek lehetnek:

- a térségi kapcsolatok erősítése,
- a település fejlesztésének összehangolása a vármegyei és térségi fejlesztési elképzelésekkel,
- a munkahelyteremtés,
- az építészeti arculat, a még meglévő építészeti értékek megőrzése (településközpont)
- fontos helyen szerepel az idegenforgalom, a turizmus fejlesztése (falusi turizmus),
- a népesség számának szinten tartása ill. lehetőség szerinti emelése,
- a település megtartóerejének, a település potenciáljának növelése, ifjúságmegtartó, családbarát programok kidolgozása és megvalósítása, ennek keretében kedvezményes áron építési telkek biztosítása (kiemelt figyelemmel a több gyermekes családokra),
- a szolgáltatások fejlesztése,
- a természeti környezet fejlesztése, a belterületi zöldfelületek igényes kialakítása, a közeli települések, adta lehetőségek kiaknázása,
- a környezetvédelem, a környezetterhelések minimalizálása, az emberközpontú környezetszemlélet érvényre juttatása, a vidéki életforma népszerűsítése, valamint
- a mezőgazdasági termelés fokozása és kapcsolódó üzemek vonzása.

A fenntartható társadalom és gazdaság elveit saját környezetükben, a realitások talaján kis lépésenként az egyes fejlesztési projekteken valósággá tenni.

Versenyképes fejlődés:

Bököny fejlesztése során kiemelten kell azokra a területekre fókuszálni, ahol Bököny Község komparatív előnyei, vagyis egyedi adottságain alapuló versenyelőnyei vannak. Ezeknek a területeknek a fejlesztésével biztosítható, hogy stabilizálódjanak és kibontakozzanak a falu tartós versenyelőnyei. Bököny Község esetében komparatív előnyként a jelentős hagyományokkal és jelenleg kiaknázatlan potenciállal rendelkező mezőgazdaság azonosítható be

Integrált fejlődés:

Az integrált megközelítés egyszerre tartalmazza a fizikai és az ágazati szemléletet. Az integrált fejlesztési szemlélet legfőbb alapelemei a következők:

- Olyan fejlesztésekre van szükség, amelyek egyszerre járulnak hozzá a falu fizikai, társadalmi, gazdasági, környezeti és műszaki környezetének fejlődéséhez.
- Az infrastruktúrák kizárólagos fejlesztése helyett, olyan települési fejlesztéspolitika bontakozzon ki, amely a „soft” beavatkozási típusokat is kiemelten kezeli.
- A pontszerű fejlesztések helyett, a komplex, egymással szinergikus hatással bíró fejlesztéseket kell előtérbe helyezni.

Az integrált fejlesztési szemlélet része, hogy a településfejlesztési politikában az önkormányzati fejlesztések ösztönzik a magánérő, magántőke mobilizálását.

2. STRATÉGIA

Jelen fejezet célja a középtávú községi célok részletes meghatározása. Bököny vonatkozásában a községi szintű tematikus célok, amely tematikus jelleggel megfogalmazott, de nem szükségszerűen egy-egy ágazatra korlátozódó érvényesgő célok, melyek a község egészére vonatkoznak.

E célok kialakításánál fontos szempont volt, hogy a Településfejlesztési Terv nem kizárólag Bököny község önkormányzata, hanem a település egészének tervezési alapidokumentuma. Ebből kifolyólag tartalmazza azokat a célokat is, amelyek megvalósításáért a község önkormányzata csak közvetve vagy részben felelős, hiszen azokat állami, magán, nonprofit szereplők valósítják majd meg.

Az ENSZ Millenniumi Fejlesztési Céljait 2000-ben fogadták el a tagállamok. Ez a világszintű célrendszer elsősorban a fejlődő országok problémáira, ezen belül is a társadalmi problémákra koncentrált. Ennek egy igazított változata a 2015-ben elfogadott Agenda 2030 határozat, amely a környezeti, társadalmi problémák globalizálódó jellegére tekintettel már nem csupán a fejlődő, hanem a fejlett országok szempontjait is figyelembe veszi, és a környezeti szempontok is hangsúlyosabbá váltak benne.

A megfogalmazott 17 fenntartható fejlődési célhoz (Sustainable Development Goals – SDGs) való illeszkedés vizsgálat során elemzi jelen dokumentum a Településfejlesztési Stratégiák célrendszerének teljes körűségét. Tekintettel arra, hogy a hazai fejlesztéspolitika is épít a SDG-s rendszerre, és használja azt, jelen dokumentum azok bővebb bemutatásától eltekint.

BÖKÖNY KÖZSÉG - TELEPÜLÉSTERV
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

Fenntartható fejlődési célok (Sustainable Development Goals – SDGs)⁴

Fenntartható Fejlődési Célok végrehajtásának magyarországi koordinációja

Az Agenda 2030 hazai megvalósítására vonatkozó, valamint az európai uniós szintű végrehajtásra vonatkozó koordinációs feladatokat jelenleg az Energiaügyi Minisztérium látja el. A Keretrendszerben foglaltak külkapcsolati aspektusaival, azaz a nemzetközi fejlesztési együttműködéssel és a globális szintű végrehajtással összefüggésben feladat- és hatáskörrel a Külgazdasági és Külügyminisztérium rendelkezik.

A hazai végrehajtás nyomon követésében kiemelt szerepe van a Központi Statisztikai Hivatalnak, amely az ENSZ Statisztikai Bizottsága által kidolgozott SDG indikátor-rendszerrel kapcsolatos hazai adatszolgáltatásra vonatkozó teendőket koordinálja. Az Országgyűlés tanácsadó, érdekegyeztető szerveként működő Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács már 2013-ban kidolgozta a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiát, melynek második, 2015-ben készült előrehaladási jelentése megállapította, hogy a Keretstratégiában foglalt célok összhangban állnak az Agenda 2030 célrendszerével.

2.1 Községi szintű középtávú tematikus célok

A községi szintű, 7-8 évre szóló középtávú célok alapvetően ágazati bontásban kerülnek megfogalmazásra.

- T1: Fejlett helyi gazdasági élet, elsősorban a helyi és térségi erőforrásokra támaszkodva
- T2: Bököny a vonzó község
- T3: Aktív közösségi élet és társadalmi reintegráció, civil szféra kohéziós funkcióinak erősítése
- T4: Bököny, mint térségi szereplő
- T5: Bököny turisztika jellegének fokozása

⁴ *Forrás: <https://ksh.hu/s/kiadvanyok/fenntarthato-fejlodes-indikatorai-2022/>

T1: Fejlett helyi gazdasági élet, elsősorban a helyi és térségi erőforrásokra támaszkodva

Gazdaságösztönzés

A gazdaságösztönzés négy elemből áll:

1. javuló gazdasági feltételek mind a helyi, mind a betelepülni szándékozó vállalkozások számára, melyek eredményeként új munkahelyek jönnek létre;
2. a helyi gazdaság támogatása;
3. turizmus feltételeinek erősítése;
4. turizmus, mint ipari ágazat bevételtermelő képességének javítása.

A befektetés ösztönzés beavatkozási területei a következők:

- zöldmezős beruházások ösztönzése
- helyi termelők piacra jutási feltételének támogatása
- aktív, vállalkozásbarát önkormányzati működés kialakítása
- együttműködés a község és közvetlen környezete között

Mindezen elemek együttesen érik el a hatékonyan a kívánt célt. Előnyöket nyújtanak a nagyobb vállalkozásának (közép- és nagyvállalatok) az ipari területek, logisztikai központ kialakításával, segítik az induló vállalkozásokat és a vállalkozni akaró fiatalokat, ezekkel egyidejűleg a megfelelő infrastruktúrát és szolgáltatásokat is biztosítja az önkormányzat. A helyi- elsősorban mezőgazdasági termelők – segítése történhet meg az értékesítés támogatásával és a mezőgazdasági infrastruktúra fejlesztésével. S mindezeket a fizikai feltételeket erősíti a vállalkozásbarát önkormányzati működés, amely könnyebbé, s rugalmasabbá teszi a vállalkozások és az önkormányzat kapcsolatát.

A fejlett helyi gazdaság több tényezőből tevődik össze: infrastrukturális fejlesztések, munkahelyteremtés, munkavállalók kompetenciájának növelése és a KKV-k támogatása.

SDG 8. „tisztességes munka és gazdasági növekedés”

A helyi igények kielégítésére és a munkanélküliség csökkentésére lehet megoldás, ha bővül a településen a környező településeket is ellátó szolgáltatói szféra, valamint a szakipari munkások köre. Kiemelt szerep juthat a mezőgazdasági terméfeldolgozás kiépítésére, mely a helybéli lakosság megélhetésének fontos területe lehetne. A mezőgazdasági ágazatra a terméfeldolgozás, illetve a késztermékek piacra kerülésének segítése vezethet a település gazdasági megélénküléséhez.

A gazdaság fejlesztésének fontos elhatározása, hogy az új vállalkozások betelepüljenek, a működésükhöz szükséges feltételek javuljanak, melynek fontos alapja a működő gazdasági területek, melyek bővítéséhez további infrastruktúra kiépítésére van szükség. A település tökevonzó képességét tovább kell növelni a helyi, a térségi és egyéb befektetők számára. A helyi vállalkozások fejlesztését segíteni szükséges, kedvező környezetet kell számukra biztosítani, valamint fejleszteni kell a humán erőforrásokat és az infrastruktúrát.

Munkahelyteremtés

A munkahelyteremtés is többtényezős folyamat, amelynek fontos generálója a helyi önkormányzat: kommunikációt folytat a vállalkozásokkal, biztosítja a fizikai és egyéb feltételeket is. Másrésről a munkahelyteremtéssel csökken a munkanélküliség elleni küzdelem, hiszen a munkanélküliekkel rendelkező családokban romlanak az életkörülmények és az emberek életminősége, ezzel egyidejűleg az önkormányzat szociális kiadásai emelkednek a támogatások miatt.

A munkaerő számszerű bővítésére és minőségi fejlesztésére van szükség és a befektetőbarát környezet fenntartására, az alábbi részcélok szerint:

BÖKÖNY KÖZSÉG - TELEPÜLÉSTERV TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

- humán erőforrás program keretében a munkaerő tartalék átképzése
- a felsőfokú képzés térséget érintő további biztosítása,
- a fiatalok identitástudata alakítása, az itt maradás érdekelttségének kialakítása,
- a lakónépesség mobilitási képességét a közlekedési infrastruktúrák fejlesztése elősegíti, a közlekedés és elérhetőség javul, a települési kapcsolatok napi igénybevétele, fejlődése a lakónépesség helyben maradását generálhatja
- innovációs központ kialakítása
- vissza nem térítendő anyagi támogatás
- a közfoglalkoztatottak beintegrálása az elsődleges munkaerőpiacra
- csökkent munkaképességűek foglalkoztatása

Munkavállalói kompetencia növelése:

A következő elem a munkavállalói kompetencia növelése. Itt két területet különítünk el: az egyik a jelenlegi aktív korúak, a másik korcsoport pedig a gyermekek és a fiatalok. Az aktív korúak esetében a cél és feladat az aktivitási ráta növelése, ehhez a munkavállalók elhelyezkedésének segítése. A másik korcsoport – a jövő munkavállalói számára a szükséges feltételek megteremtése. A községben a szükséges oktatási infrastruktúra kiépült, minőségi javításokra, energetikai megújításra van még szükség. A hangsúlyt a szolgáltatások színvonalának további javítására szükséges helyezni. A magas színvonalú oktatás-nevelés biztosítása nem csupán társadalmi, hanem gazdasági szempontból is kiemelkedő fontosságú. A versenyképes oktatási háttér biztosítása érdekében fontos a gazdaság igényeihez gyorsan és rugalmasan alkalmazkodni képes szakképzési rendszer jelenléte a térségben.

KKV-k támogatása:

Fontos a vállalkozások fejlesztését segítő hatékony községi intézményrendszer kialakítása. Az önkormányzat törekszik a magán befektetőkkel való szervezett és strukturált összefogásra, ösztönzi a piaci szereplőket, hogy fejlesszenek és munkahelyeket teremtsenek. A magánbefektetőkkel való kapcsolatok módjai, amit az Önkormányzat alkalmaz: folyamatos információcsere, tájékoztatás, közös projektek generálása és megvalósítása. Erősíteni kell a helyi vállalkozásokat, ennek érdekében tovább kell ösztönözni a helyi termékek és szolgáltatások fogyasztását-többek között az értékesítés elő segítségével, amely elősegíti a helyben keletkező jövedelmek minél nagyobb részének községben tartását és a község önellátó képességének erősítését.

T2: Bököny a vonzó község

SDG 11 „fenntartható városok és közösségek”

Ezen tematikus cél eredményeképpen egy emberközpontú, szolgáltató községre megteremtése történik meg. Ez egyrészt a szolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális alapellátás, sport, művelődés stb.) és a hozzájuk kapcsolódó infrastruktúra fejlesztésével; másrészt az e-közigazgatás továbbfejlesztésével valósul meg. Nagyon fontos szempont, hogy minden fejlesztés esetében a fenntarthatóság elve érvényesüljön, energiakímélő beruházások valósuljanak meg, s előtérbe kerüljön a megújuló energiaforrások minél nagyobb arányú hasznosítása.

A cél elérését az alábbi részterületek segítik:

Magas színvonalú szolgáltatások

Ezen céllal egy élhető, XXI, századi község megvalósítása a feladat. Ennek az eléréséhez szintén több terület fejlesztése járul hozzá. Egyrészt a községben jelenlévő szolgáltatások színvonalának fejlesztése úgy, hogy ez kiterjedjen a szolgáltatások minden területére. Ehhez szorosan kapcsolódik a község zöldfelületeinek fejlesztése, egységes zöldfelület rendszer kialakítása, figyelembe véve a városrészi igényeket és potenciális lehetőségeket is.

BÖKÖNY KÖZSÉG - TELEPÜLÉSTERV TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

További cél az épületállomány megújítása, amely esetében kiemelt szerepet játszik az alulhasznosított és/vagy nem megfelelő műszaki állapotban lévő gazdasági és közfunkciókat betöltő épületállomány. Ezen a területen a község hatásköre elsődlegesen a saját tulajdonában lévő ingatlanok rekonstrukciójára terjed ki. A cél az, hogy a fizikai jellegű felújítások hozzájáruljanak az adott épület funkcióinak megerősítéséhez, bővítéséhez, költséghatékony üzemeltetéséhez- megfelelő infrastrukturális alapot biztosítva a köz- és humányszolgáltatások magas színvonalú ellátáshoz.

Kiemelt célként tekint a község arra, hogy a XXI. század digitális technológiáit használja a községfejlesztésben és a község üzemeltetésében. Ennek oka egyrészt, hogy a fejlődés ezt generálja, másrészt a fiatalok helyben tartásának egyik tényezője lehet, hogy a város hogyan s miként jelenik meg a virtuális térben. A jelenkorban a lakosság nagy része, s leginkább a fiatalok az ügyek nagy részét online intézik, ami a közösségépítésben is egyre nagyobb szerepet játszik.

Zöld község

„Környezeti pillér” SDG-k

A cél egy környezetileg fenntartható település kialakítása; melynek eljárásában megjelenik a község által üzemeltetett intézmények káros anyag kibocsátásának csökkentése, ezzel egyidejűleg az elérhető legmodernebb technológiák alkalmazása és a működési költségek csökkentése is.

Ennek lépései a következők:

- kompakt, de tagolt falusiasszerkezet kialakítása;
- a község közintézményeiben alternatív fűtési és világítási rendszerek kiépítése, későbbiekben alternatív meleg víz használat biztosítása;
- környezetbarát közlekedés feltételeinek megteremtése: a közösségi-, valamint a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása;
- a községi zöldfelületek arányának növelése, valamint a meglévő zöldfelületek revitalizációjának megvalósítása;
- környezettudatos szemléletformálási akciók megvalósítása a teljes lakosság körében; pl.: természet- és környezetvédelem, helyi értékek védelme, hulladékgazdálkodás, újrahasznosítás fontossága, alternatív közösségi módok előnyben részesítése;
- körforgásos gazdaságra való átállás;
- rekultiváció és kármentesítés a szennyezett területeken.

A község szerkezetével és épületállományával kapcsolatos fejlesztések kiemelt célja a nyugodt községi életforma hosszú távú felértékelődése. Ennek előfeltétele az épített környezet olyan fejlesztése, amely összhangba hozza a község gazdasági-társadalmi-környezeti hatékonyságának növelését, az életminőség javítását és a község karakterének megtartását. A kiegyensúlyozott településszerkezet érdekében a város minden része fejlesztéseket igényel, amellyel megőrizhető a község hagyományos karaktere- a megfelelő életminőség biztosításával párhuzamosan.

Ezekkel a lépésekkel az önkormányzat példát mutat a község lakói és vállalkozói számára, hogyan lehet környezettudatosan, fenntarthatóan működni, ezzel is ösztönözve a lakosság többi szereplőjét a változásra s környezetünk hathatós védelmére.

Községi arculat

A községi arculat javítása minden fejlesztéshez kapcsolódik, hiszen egy egységes településkép és községi imázs segíti a gazdasági fejlesztését is, valamint hozzájárul a városban élők jó életminőségéhez, továbbá a turizmusban is kiemelkedő szerepe van, hiszen ez alapján ítélik meg először a községet az ide látogatók. A községi arculat és imázs újabb karakteres településképi elemek létrehozásával is erősíthető. A településszerkezetben a közterek és a zöldterületek ilyen elemnek tekinthetők. A közterületek revitalizációja a közterek tudatos bővítését, minőségének emelését és „élettel telítését” jelenti, aminek eredményeként valódi közösségi térként funkcionálhatnak.

Közlekedés fejlesztése

A belső község közlekedés fejlesztése az útminőség javítására és a környezetbarát közlekedési megoldások elősegítésére irányul. A település központban kiemelt figyelmet kell fordítani a parkolási kapacitások bővítésére, különösen a nagy forgalmú intézmények és kereskedelmi egységek esetében. A gyűjtőutak fejlesztése multiplikátor hatásként elősegíti a környező területek feltárását és gazdasági társadalmi felértékelődését is- figyelembe véve az érintett településrészek elsődleges lakó- vagy gazdasági funkcióját. A közlekedés környezeti ártalmainak felszámolásához járul hozzá a közösségi közlekedés rendszerének korszerűsítése, amely egyfelől a járatok optimalizálást, másfelől környezetbarát közlekedési eszközök alkalmazását jelenti a városban. Szintén környezetterhelés csökkentése miatt fontos a belterület kerékpárút- hálózat bővítése és folyamatos karbantartása.

T3: Aktív közösségi élet és társadalmi re integráció, szféra kohéziós funkcióinak erősítése

Aktív közösségi élet

Az elérhető községi életminőség (átfogó cél) elérése úgy történik meg, hogy ennek eredményeként Bököny egy erős helyi közösségekkel rendelkező településsé válik. A legfontosabb, hogy a község és a polgárai közötti kapcsolat erősödjön, interaktív kommunikációs csatornák alakuljanak ki, 4 fontos lépés:

- Ezen cél eléréséhez az első lépés a községi identitás tudat erősítése.
- Másodsorban fontos, hogy a közösségi események és programok ne csak községi szinten valósuljanak meg a település központi helyszínein, hanem ösztönözni kell helyi akciók megvalósítását a külső területeken is.
- A közösségfejlesztés fontos eleme a községben működő civil szervezetek aktivitásának fenntartása és bevonásuk a település működésébe. A közösségfejlesztésnek egyik jó módszere a sportrendezvények szervezése, amihez szükséges a sportinfrastruktúra fejlesztése is.
- A negyedik rész cél pedig a kultúra és tradíciók megőrzése; fesztiválok, zenei és más programok hosszú távú létének biztosítása Bököny közösség életében.

A településen élők életminőségét erőteljesen befolyásolja az elérhető kulturális és szabadidős szolgáltatások mennyiségi és minősége. Ehhez kapcsolódóan hangsúlyos a szabadidő eltöltését segítő ellátás, különösen a játszóterek, rekreációs terek kiépítése, fejlesztése, amely a lakosság egészségi állapotának javításában is fontos szerepet tölthet be. Fontos a meglévő művelődési ház kapacitásának bővítése, továbbá egy olyan helyszín kialakítása is- infrastruktúrával, szociális kiszolgáló helyiségekkel-, ahol a községi szintű rendezvényeket lehet megrendezni akár szabad téren is.

Társadalmi reintegráció

A község lakói közül sokan élnek mélyszegénységben; akik felzárkóztatása, társadalmi integrációja kiemelt feladat. Kiemelt szempont az esélyegyenlőség érvényesítése a községi élet és a fejlesztések minden területén. Ezekhez hozzájárul nagymértékben a szociális rehabilitációs és a funkcióbővítő tevékenységek megvalósítása.

T4: Bököny, mint térségi szereplő

Bököny célja, hogy gazdasági, turisztikai, vonatkozásban lehetőségeihez mérten fejlődhessen

Ennek eléréséhez is több feltétel együttes megvalósulása szükséges:

Szabolcsterv Kft. Cím: 4400. Nyíregyháza, Bocskai u. 18.
Iroda: 4400. Nyíregyháza, Bocskai u. 18.
E-mail: szabolcsterv@gmail.com

BÖKÖNY KÖZSÉG - TELEPÜLÉSTERV TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

- a község és környezete közötti kapcsolatrendszer erősítése, új közösségek kialakítása, meglévő szervezet fejlesztése;
- a hagyományos határ menti kapcsolatok erősítése; itt ezen kapcsolatok lehetnek gazdasági, turisztikai, civil együttműködési, kereskedelmi és közigazgatási témájúak is;
- a térségi szolgáltatások (pl. szociális stb.) színvonalának javítása;
- helyi, térségi termékek előállítás és terjesztése;
- határon átnyúló szerepvállalás erősítése: többek között testvérvárosi kapcsolatokon keresztül és tematikus európai hálózatokban való részvétellel;

T5: Bököny turisztika jellegének fokozása

A község elhivatott abban az irányban, hogy a turizmus feltételeit erősítse, szolgáltatásokat bővítse s ennek következtében a település életében a turizmus húzóágazattá váljon, ezáltal a bevételtermelő képessége jelentősen nő, ennek következtében munkahelyeket teremt, s az ott foglalkoztatott családok életszínvonala növekszik. Másrészt az ide látogatók a komplex turisztikai csomagoknak köszönhetően több időt töltenek a térségben, ami azt jelenti, hogy több bevételt is generálnak a helyi turisztikai vállalkozásoknak. A turizmus fejlesztése is komplexen, több lábon állva valósul meg. Egy község „eladhatóságának” legegyszerűbb módja a turizmus, ahol a település jelenkori és múltbéli értékeit megmutatjuk és kommunikáljuk. Valamint kiemelt szempont, hogy nem pontszerű idegenforgalmi látványosságokat kívánunk fejleszteni, hanem turisztikai desztinációt, ami, mint termék jelenik meg, s magában foglalja a hatékony együttműködést a turisztikai vállalkozások között mind a marketing, mind a közös programszervezés, de akár a közös foglalási rendszeren keresztül is.

Részfeladatok a cél eléréséhez: program csomagok kialakítása; újabb szálláshelyek létrehozása; az épített és természeti értékek megőrzése és bemutatása; térségi turisztikai szolgáltatások fejlesztése; valamint szabadidős tevékenységek bővítése. A célokat az önkormányzat a civil szervezetekkel és alapítványokkal, gazdasági szereplőkkel való együttműködésben kívánja megvalósítani.

Az épített és természeti örökség esetében az alábbi feladatokra kell figyelmet fordítani:

- helyi szellemi és tárgyi értékek fizikai védelme és ahol lehetséges, funkcionális megújítása, hasznosításának elősegítése,
- országos és helyi védettségű műemlékek védelme,
- hagyományőrzés és-ápolás

Önmagában a fenti tevékenységek folytatása azonban nem elegendő, hiszen a lakosság aktív részvételéhez és a turizmus kulturális vonulatának fejlesztéséhez elengedhetetlen a község szellemi és művészeti értékeinek közismertté és elismertté tétele, a programkínálat időbeli tervezése és összehangolása, továbbá a szolgáltatások illeszkedése és célcsoport elvárásaihoz és szükségleteihez.

2.2 Tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

A területi célok és tematikus célok együttes megvalósítása segíti elő a településfejlesztési koncepcióban felvázolt átfogó célok és a tervezett jövőkép elérését.

Országosan jelentőséggel bír, a Nemzetgazdasági Minisztérium iránymutatása alapján, a „Területfejlesztés Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében 2021-2027” című pályázat alapján megvalósuló projektek.

A megyei fejlesztési elképzeléseknek igazodniuk kell az országos területfejlesztési elképzelésekhez, illetve az országos jelentőségű fejlesztések megvalósulása mindenképpen érinti a megyét. Megyénket az alábbi magasabb szintű területfejlesztési elképzelések érintik:

- EU7 Környezetvédelmi Cselekvési Program
- Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia

BÖKÖNY KÖZSÉG - TELEPÜLÉSTERV TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

- Nemzeti Fejlesztési 2030 Országos Fejlesztési Konceptió és Országos Területfejlesztési Konceptió
- Nemzeti Környezetvédelmi Program
- Nemzeti Vidékstratégia

A TOP a helyi szükségletekre való eredményesebb reagálást és a területi sajátosságokat szem előtt tartva került kidolgozásra, ennek megfelelően a program beavatkozási logikája is terület alapú. A program alapelve, hogy a területileg decentralizált, térségi, helyi jelentőségű fejlesztéseket finanszírozza, amelyeket döntően a helyi – megyei- és települési – önkormányzatok valósítanak meg. A fenti decentralizált fejlesztések tervezése a megyei önkormányzatok és a megyei jogú városok szintjén folyik.

2.3 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása

Azon beavatkozásokat, amelyek egy földrajzilag jól körül határolható területen helyezkednek el, célszerű területileg integráltan végrehajtani a valódi hatásosság érdekében. Az így kijelölt akcióterületek a község fejlesztés funkcionális magjaiként szolgálnak. Az akcióterületi megközelítés fontos- és az eddigi értékelések eredményei szerint is sikeres- eszköze a források koncentrált felhasználásának, és ajánlott keretét képezi a magánszféra fejlesztésekbe való bevonásának is. Az akcióterületek kijelölése azonban nem jelenti azt, hogy mindössze ezekben a település részekben történnek átfogó fejlesztések, hiszen az önkormányzat egyéb projektjei, valamint a magánszféra beruházásai a jövőben is érinteni fogják Bököny teljes területét.

Az akcióterületi projektek térben koncentrált és egymással összehangolt projektek, ahol földrajzilag is koncentráltan végbemenő fejlesztések vannak jelen és megfelelnek az alábbi elvárásoknak:

- az akcióterületek kiterjedése ne legyen eltúlzott, csak azok az utcák kerüljenek bele, amelyek a fejleszteni kívánt épületek, intézmények és közterek, valamint a lehetséges magánérintés miatt valóban indokoltak;
- az akcióterületek megjelenésükben minél homogénebbek, térbelileg pedig koncentráltak legyenek;
- az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra,
- egymásra együttes hatást fejtenek ki, az egyes projektelemek segítik más projektek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését,
- volumenük, így várható hatásuk is legyen akkora, hogy érzékelhető változást idézzenek elő az akcióterületen,
- a kijelölt akcióterületen a lehető legnagyobb addicionális hatást lehessen elérni a magántőke mobilizálásával;
- funkcionális szempontból az akcióterületek egy egységet alkossanak úgy, hogy a funkcióváltásra és-bővítésre megfelelő helyszínt kínáljanak;
- a szociális és „funkcióbővítő” jellegű akcióterületek teljesítsék azokat a feltételeket, amelyeket a korábbi hasonló pályázati konstrukciók előírtak akár a szociális mutatók, akár az ellátandó funkciók tekintetében.

2.4 Akcióterületi lehatárolások

1. Településközpont akcióterület:

A bökönyi településközponti akcióterület fejlesztésének célja a község központi területének revitalizálása, a helyi közösségi élet fellendítése, valamint a település vonzerejének és életminőségének javítása. Az ilyen típusú akcióterületek fejlesztése gyakran átfogó programokat tartalmaz, amelyek magukban foglalják az infrastruktúra korszerűsítését, a közszolgáltatások javítását, valamint a helyi gazdaság és közösségi terek megerősítését. Íme néhány lehetséges intézkedés és fejlesztési lehetőség, amelyeket egy településközponti akcióterület tartalmazhat Bökönyben:

- Közterületek és terek felújítása: A közterületek és közösségi terek fejlesztése javíthatja a lakosok életminőségét és vonzóbbá teheti a települést a látogatók számára. Ide tartozhatnak: főterek és közparkok revitalizálása, sétálóutca és piacok kialakítása.

- Infrastrukturális fejlesztések: útfelújítások és közlekedésfejlesztés, közműhálózat fejlesztése

- Közösségi és kulturális terek fejlesztése: a közösségi terek és intézmények fontos szerepet játszanak a helyi közösség életében, és lehetőséget adnak a közösségi események és rendezvények megszervezésére: kulturális központ vagy művelődési ház felújítása vagy kialakítása, könyvtár vagy ifjúsági központ létrehozása

- Helyi gazdaság élénkítése: A településközpont fejlesztése elősegítheti a helyi gazdaság fellendülését, különösen a kisvállalkozások támogatásával és új üzleti lehetőségek megteremtésével: vállalkozói inkubátorházak és üzleti központok, piacok és kézműves boltok támogatása.

- Fenntarthatósági és környezetvédelmi szempontok: energiatároló közvilágítás, zöld infrastruktúra

-Közszolgáltatások fejlesztése: Egészségügyi és szociális szolgáltatások, oktatási intézmények modernizálása

- Turisztikai vonzerő növelése: turisztikai információs központ kialakítása, történelmi és kulturális értékek bemutatása

A bökönyi településközponti akcióterület fejlesztése lehetőséget ad a központi térség megújítására, a közösségi élet fellendítésére, valamint a helyi gazdaság és infrastruktúra modernizálására. A közterek revitalizációja, a közszolgáltatások fejlesztése és a fenntarthatósági szempontok figyelembevétele hozzájárulhatnak a település hosszú távú fejlődéséhez és a lakosság életminőségének javításához.

2. Természeti értékek védelmének elősegítésére szolgáló akcióterület

Bököny egy kisebb település Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, amelynek környezeti adottságai jelentős szerepet játszanak a közösség és a térség életében. A természeti akcióterületek általában olyan földrajzi vagy ökológiai szempontból kiemelt helyszínek, amelyek valamilyen környezetvédelmi, természetmegőrzési vagy fenntarthatósági program keretében állnak a figyelem középpontjában.

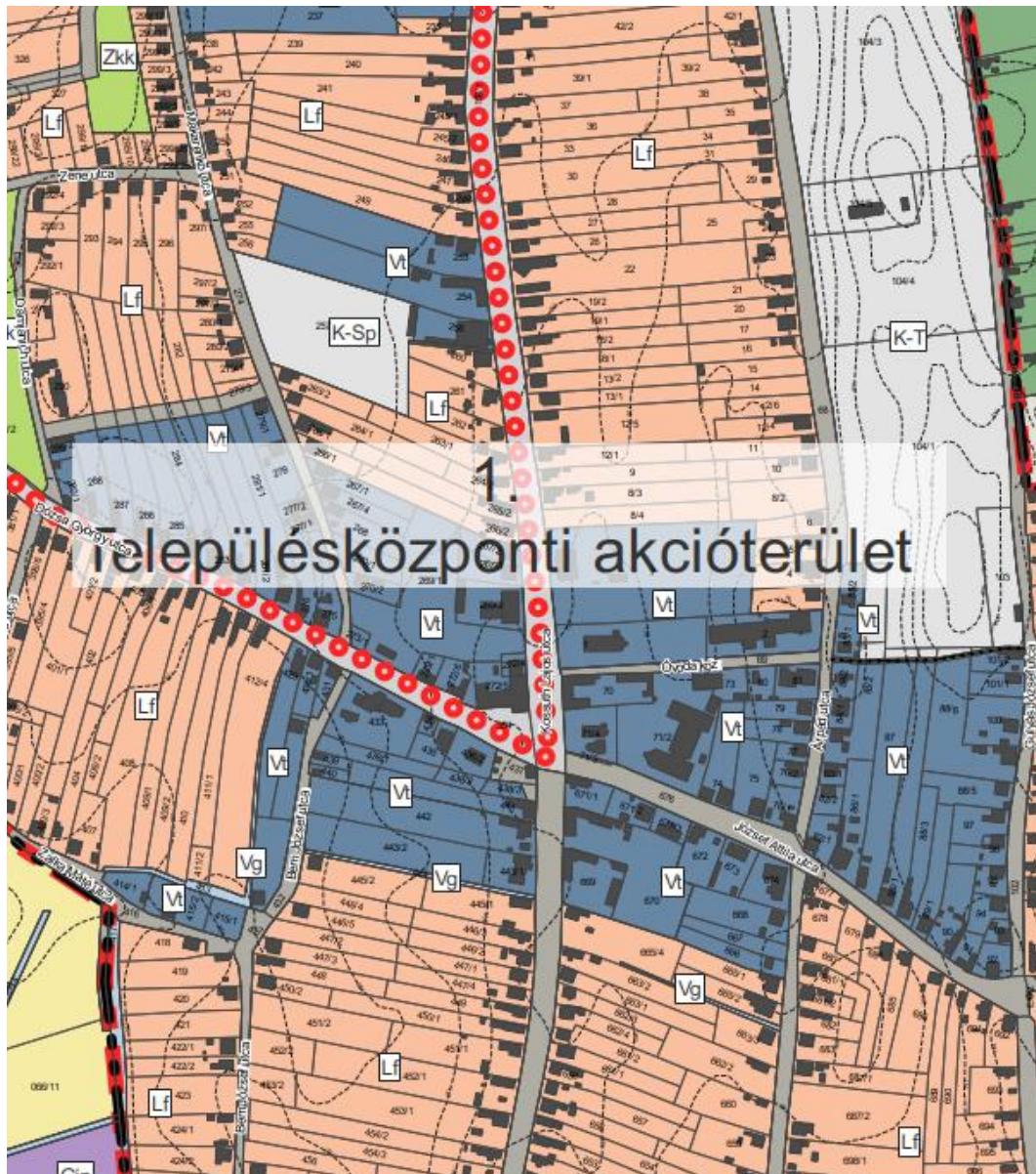
Ezek lehetnek:

- Védett természeti területek: Nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek vagy helyi jelentőségű természetvédelmi övezetek.
- Zöldfelületek fejlesztése: Közösségi parkok, erdős területek, mezőgazdasági zónák ökológiai fejlesztése és fenntartása.
- Vízi élőhelyek és tavak: A környék patakjainak, tavainak megőrzése vagy rehabilitálása.
- Fenntartható mezőgazdasági területek: Ökológiai gazdálkodásra kijelölt területek, amelyek fenntartható módon használják a természetes erőforrásokat.

BÖKÖNY KÖZSÉG - TELEPÜLÉSTERV TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

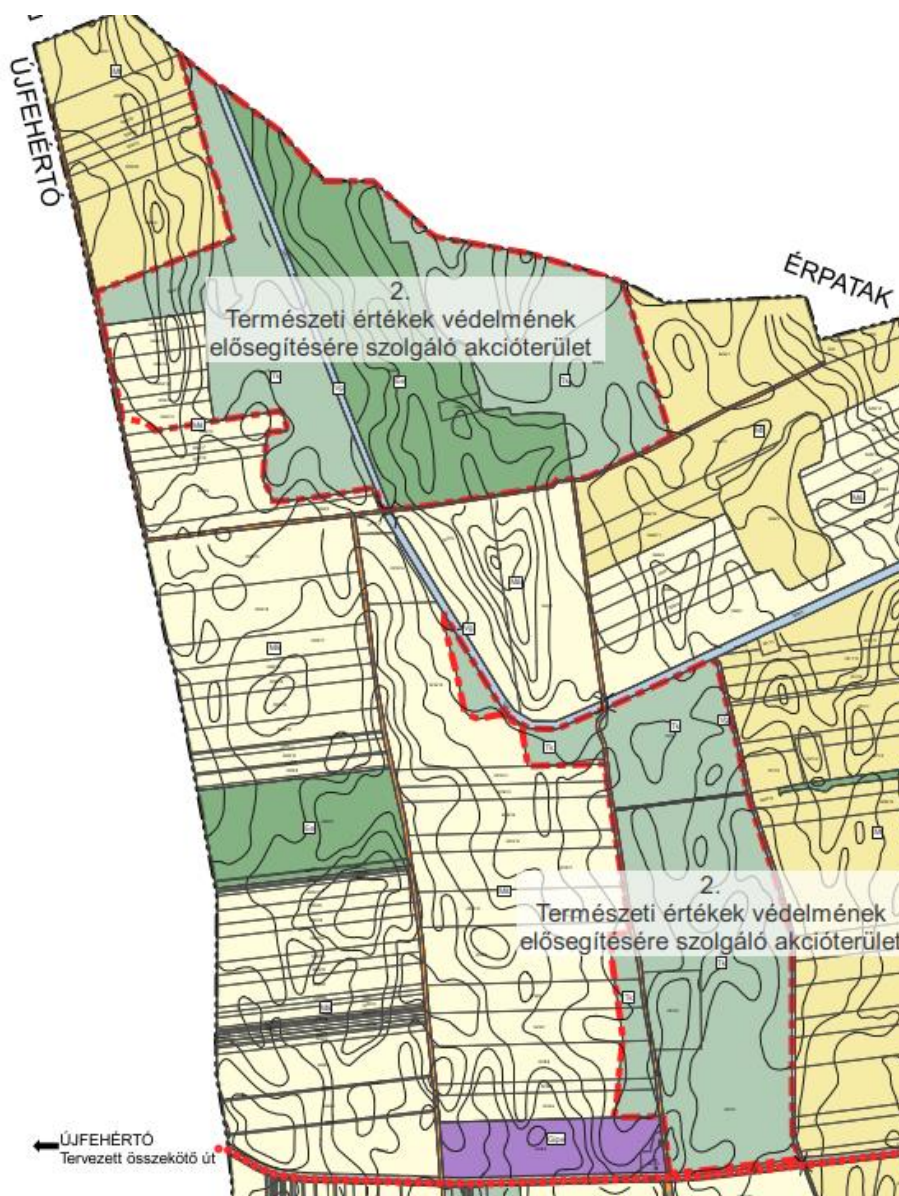
Konkrét természeti akcióterületek, illetve a településhez kapcsolódó ökológiai projektek lehetnek például a helyi erdőségek vagy mezőgazdasági területek környezetbarát kezelése, illetve az ezekhez kapcsolódó fejlesztési programok. Bököny környezeti szempontból is jelentős területei leginkább a helyi önkormányzat és természetvédelmi szervezetek koordinálásával kerülhetnek meghatározásra.

Bököny természeti értékeinek védelme fontos szerepet játszik a helyi ökoszisztéma és a közösség jólétének fenntartásában. A fenntartható gazdálkodási gyakorlatok, a vízkészletek védelme, a zöldterületek fejlesztése és a környezettudatos életmód népszerűsítése mind hozzájárulhatnak a természeti környezet hosszú távú megőrzéséhez.

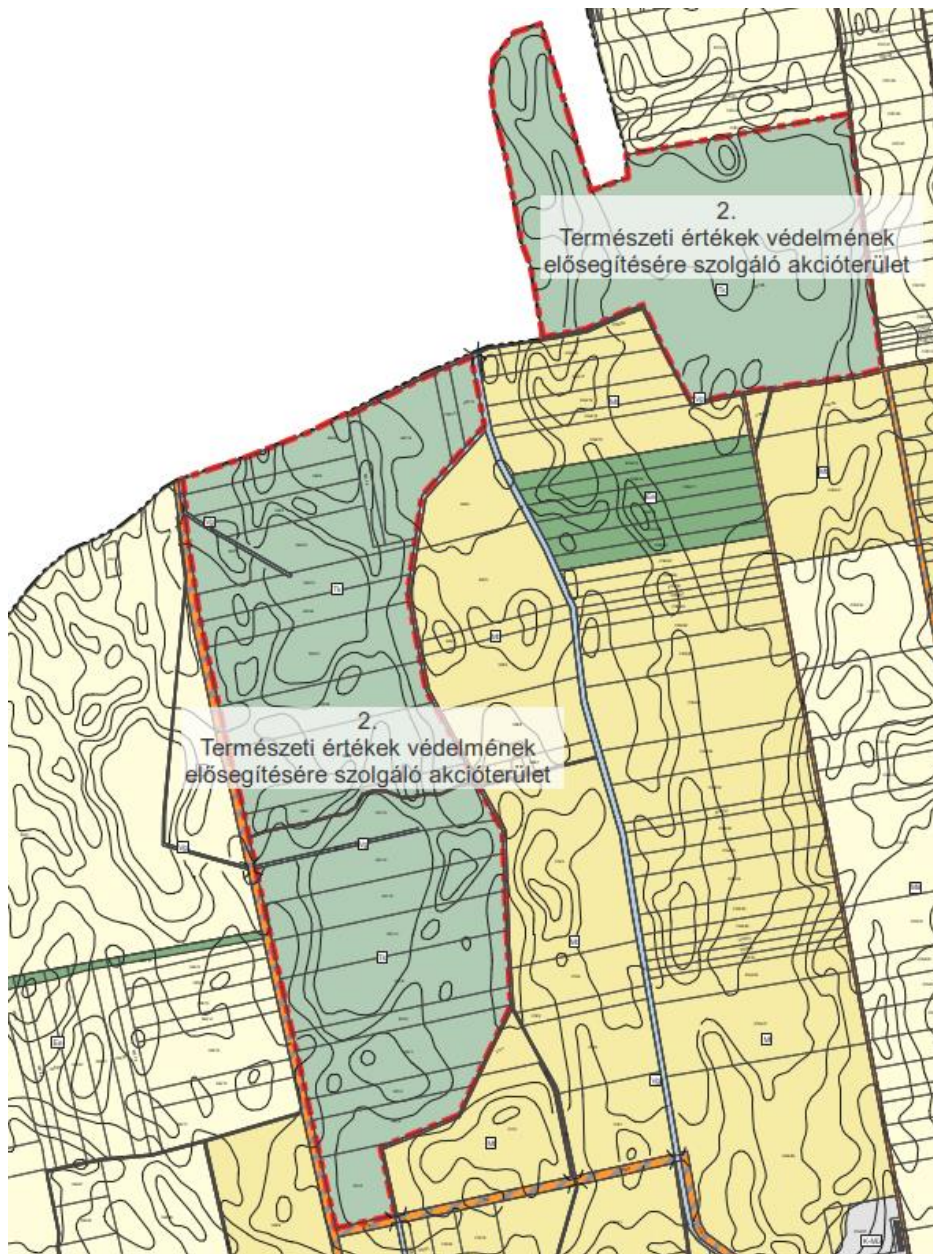

Szabolcsterv Kft. Cím: 4400. Nyíregyháza, Bocskai u. 18.
iroda: 4400. Nyíregyháza, Bocskai u. 18.
E-mail: szabolcsterv@gmail.com

BÖKÖNY KÖZSÉG - TELEPÜLÉSTERV
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

BÖKÖNY KÖZSÉG - TELEPÜLÉSTERV
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

BÖKÖNY

A biztonságos, kiegyensúlyozott fenntartása	A fenntartható életminőség és környezeti harmónia biztosítása	A környezetbarát és virágzó gazdaság fenntartása, fejlesztése	Az együttműködő faluközösség fenntartása
<p>megfelelő szolgáltatások fejlesztése a településen élők és betelepülők igényeinek megfelelően, különösen az oktatás, az egészségügy és a szociális ellátások területén;</p> <p>a rászorulókat támogatása és a hátrányos helyzetűek felzárkóztatása, a szegregáció kialakulásának megakadályozása;</p> <p>tehetség gondozás segítése; munkahely teremtés élénkítése;</p> <p>helyi kultúra, néphagyományok ápolása, - kulturális nevelés; közbiztonság fenntartása, javítása.</p>	<p>minőségi közterületek kialakítása és folyamatos biztosítása;</p> <p>a zöldfelületek, közösségi terek kiépítése, hálózatba rendezése, fenntartása;</p> <p>helyi természeti és épített környezet védelme;</p> <p>a fenntartható fejlődés elveinek szem előtt tartása a dinamikus településfejlesztés közepette is;</p> <p>környezeti fenntarthatóság megteremtése kertvárosias lakókörnyezet fenntartása.</p>	<p>a település gazdasági célú övezeteinek bővítése, és fejlesztése;</p> <p>energetikai fejlesztések, megújuló energia hasznosítása;</p> <p>vízgazdálkodási fejlesztések a klímaváltozás hatásainak mérséklése érdekében;</p> <p>csatornák, víztározók, vízpótlási rendszerek hálózatának kiépítése és fenntartása;</p> <p>innovatív hulladékgazdálkodás, hulladékkezelés és hulladékhasznosítás ösztönzése.</p>	<p>a civil szervezetek tevékenységének támogatása különös tekintettel a helyi kötődést és a fejlesztési programok előkészítését, valamint megvalósítását támogató tevékenységekre vonatkozásában;</p> <p>a település időskorú lakosságát jellemző, a közösségi szolgáltatásokra, az épített és a társadalmi környezetre vonatkozó, életminőségét javító programok kidolgozása és megvalósítása az önkormányzat mellett a civil szervezetek bevonásával; a közösségi tervezés és együttműködés platformjainak folyamatos fenntartása.</p>
<p>HORIZONTÁLIS CÉLOK</p>	<p>A TELEPÜLÉS HUMÁNERŐFORRÁSÁNAK HASZNOSÍTÁSA, FOGLALKOZTATÁS NÖVELESE</p> <p>A GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS ÉS A KIEGYENSÚLYOZOTT FEJLŐDÉS ALAPJÁT BIZTOSÍTÓ INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSE</p> <p>HÁTRÁNYOS ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ NÉPESSÉG TÁRSADALMI, GAZDASÁGI FELEMELKEDÉSÉNEK ÉS BEILLESZKEDÉSÉNEK ELŐMOZDÍTÁSA</p> <p>A HELYI IDENTITÁS ERŐSÍTÉSE</p> <p>A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS BIZTOSÍTÁSA ÉS A KÖRNYEZET VÉDELME</p> <p>A KLÍMAVÁLTOZÁSHOZ TÖRTÉNŐ ALKALMAZKODÁS, KOCKÁZATKEZELÉS, LÉPÉSEK AZ ENERGIAFÜGGETLENSÉG FELÉ, IVÓVÍZVÉDELME, MEGFELELŐ MINŐSÉGŰ ÉS MENNYISÉGŰ ÉLELMISZERTERMELÉS BIZTOSÍTÁSA</p> <p>ALACSONY VÍZFELHASZNÁLÁSÚ ÉS ALACSONY SZÉNDIOXID (CO₂) KIBOCSÁTÁSÚ FORMÁK FELÉ TÖRTÉNŐ ELMOZDULÁS ELŐMOZDÍTÁSA VALAMENNYI SZÉKTÖRTEBEN</p> <p>A KÖRNYEZET VÉDELME, A HATÉKONY ERŐFORRÁS- FELHASZNÁLÁS ELŐSEGÍTÉSE, HULLADÉKHASZNOSÍTÁS</p> <p>A FENNTARTHATÓ KÖZLEKEDÉS TÁMOGATÁSA.</p>		

3. CSELEKVÉSI PROGRAM

3.1.A településfejlesztési elvek rögzítése

Bököny számára a következő településfejlesztési elvek jelölik ki a fejlődés irányait:

- A település adottságaihoz és jövőképehez illő új arculat felépítése
- A fejlesztési koncepcióban kialakított portfólió folyamatos követése, és szükség szerinti finomhangolása, a támogatási rendszerek változásának követése,
- A belső beépített területek tömörebbé tétele,
- A lehető legkisebb terhelést eredményező beruházások előnyben részesítése,
- A jövőképben megfogalmazott irányelvektől eltérő rövid távú és bizonytalan kimenetelű fejlesztések távoltartása a településtől

A Településfejlesztési Terv tartalmazza a célok eléréséhez szükséges legfontosabb beavatkozásokat. A Településfejlesztési terv operatív jellege ugyanakkor nem jelenti azt, hogy részletesen kidolgozva tartalmaznia kell a megvalósítandó projekteket, elegendő, ha a terv a tervezett fejlesztések vázlatos bemutatására szorítkozik.

A Településfejlesztési Terv keretében azonosított projekt típusok (az akcióterületi fejlesztéseken kívül) az alábbiak:

- **Kulcsprojektek:** A kulcsprojektek azok a tervbe vett fejlesztések, amelyek alapvető feltételét képezik valamely középtávú községi cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem, vagy csak kismértékben érhető el. Gyakran a kulcsprojekt megvalósulása előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének.
- **Hálózatos projektek:** A hálózatos projektek általában összetettebbek és átfogóbbak, mint a hagyományos projektjeik, és általában hosszabb ideig tartanak, mint az egyedi projektjeik. A hálózatos projektekben a résztvevők általában rendszeresen kommunikálnak egymással, és rendszeresen megosztják a tapasztalataikat, javaslatokat tesznek, és azonnal reagálnak az esetleges problémákra. A hálózatos projektek általában nagyon hatékonyak, mivel lehetővé teszik a résztvevők számára, hogy szakértelmüket és forrásaikat hatékonyan használják fel a közös cél elérése érdekében.
- **Egyéb projektek:** a fenti kategóriákba nem tartozó, egyéb tervezett fejlesztések.

A tervezett beavatkozások jelenleg ismert részletei (pl. lehetséges tevékenységek, becsült költségvetés, indikatív ütemezés) a következő fejezetek tartalmazzák azzal az előfelvetéssel, hogy ezek a projektkidolgozás későbbi fázisaiban kerülnek pontosításra, véglegesítésre. Az önkormányzat településfejlesztési politikájának legfőbb célkitűzése, hogy az önkormányzati vagyoni gazdasági program ciklusa alatt tartósan ne csökkenjen, hanem pályázatok révén növekedjen folyamatosan, fenntartható módon.

A településfejlesztés során azokat a fejlesztéseket, programokat kell előtérbe helyezni:

- ahol gazdasági számítások igazolják, hogy a fejlesztés eredményeként az önkormányzat legalább 10 éven keresztül a korábbi éveknél magasabb bevétellel, illetve alacsonyabb kiadással számolhat,
- melyek hosszú távon a település élhetőbbé válását szolgálják,
- melyek hozzájárulnak a munkahely teremtéshez,
- melyek kedvezően befolyásolják a településnek a környező településekhez viszonyított súlyát, jelentőségét,
- amelyek széles körben számíthatnak a lakosság közvetlen és közvetett erkölcsi és anyagi támogatottságára,
- beruházások esetében azokat, melyek gazdaságosságát, kihasználtságát, fenntarthatóságát előzetes eljárásban igazolták,

BÖKÖNY KÖZSÉG - TELEPÜLÉSTERV TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

- melyekkel a megvalósuló eszközöket, programokat a működtetés során is zökkenőmentesen finanszírozni tudja.

A jövő nem egyetlen lépéssel, akcióval jön létre, valósítható meg. Ahhoz, hogy Bököny Község által elképzelt jövő megvalósítható legyen, meg kell határozni azt a tevékenységsort, amely tartalmazza a településvezetőkre váró feladatokat. Mindaz, amit a közösség a jövőképben önmaga számára kitűzött a célkövető menedzselés tesz lehetővé.

A cél kitűzése mellett meg kell határozni a rendelkezésre álló vagy állítható (nem csak az önkormányzati, közösségi) eszközöket és meg kell fogalmazni az egymásra épülő lépések sorát, azaz ki kell tűzni a célhoz vezető utat. A fejlődés eredményessége érdekében elengedhetetlen a tudatos folyamatirányítás.

Bököny Község hosszútávú jövője céljából csökkenteni szükséges a szereplők között az együttműködési készség hiányát, a partnerség elvének érvényesítésével.

Bököny fejlesztése számára igénybe vehető forráslehetőségek:

- EU források (pályázatok, támogatások),
- Állami források (normatív hozzájárulások, kiegészítő támogatási rendszerek, átengedett központi adó, saját ár- és díjbevételek),
- Helyi adók: (ingatlanadó, kommunális adó, idegenforgalmi adó, iparüzési adó stb),
- Saját vállalkozási bevételek.

Bököny Község számára is kulcsfontosságú, hogy miként érvényesíti érdekeit, mivel alapvetően a forráslehetőségek is meghatározzák a jelen koncepcióban elfogadott célok megvalósulását. Ezért szükséges a külső forráslehetőségek (állami támogatások, régiókra jutó állami támogatások, EU támogatások és pályázatok) ismerete és a folyamatos tájékozódás, pályázatírás.

A fejlesztési célok megvalósításához szükséges intézményfejlesztés

Az önkormányzati intézményrendszer főbb területei a teljesség igénye nélkül: közigazgatás, oktatás, egészségügy, szociális ellátás, kultúra, sport. A közszolgáltatást nyújtó intézmények fejlesztése magába foglalja a nevelési-oktatási intézmények, az egészségügyi szolgáltatások (házi orvosi/fogorvosi rendelő stb.), a szociális és gyermekjóléti intézmények, illetve a kulturális és közművelődési intézmények fejlesztését is. A megfelelő infrastrukturális háttér kialakítása mellett fontos, hogy a közszolgáltatások, illetve közintézmények mindenki számára elérhetőek legyenek, így gondoskodni kell az intézmények komplex fizikai és infokommunikációs akadálymentesítéséről is.

Bököny Község intézményfejlesztési célja, hogy intézményrendszere mind településkörnyéki/mikro térségi, mind helyi szinteken minél szélesebb körű és fejlettebb legyen, annak érdekében, hogy elősegítse a fiatal lakónépesség helyben tartását, a vállalkozások betelepülésével és fejlődésével, biztosítsa a település minőségi életképességét, és további fejlődését.

Miután az intézményrendszer fejlesztése komplex, összetett feladat, számos közvetlen és közvetett, rövid- és hosszú távú hatással bír, ezért szükséges a település intézményrendszerének vizsgálata, a rövid- és hosszú távú fejlesztési elképzelésének rögzítése, szükséges szakmai, pénzügyi és időbeli ütemezés mellett.

A kohézió erősítése nem csak a térségek közti fejlettségbeli különbségek csökkentése miatt fontos, hanem a térségi szereplők közti együttműködés ösztönzése érdekében is. Ahhoz, hogy a fejlesztések érdemi hatást érjenek el, szükséges az egy térségben, vagy a fejlesztések egy szegmensében a közintézmények (önkormányzatok és intézményeik), illetve a magán (vállalkozások és a civil szervezetek) közti együttműködések ösztönzése. A projektek fejlesztésében, illetve a projektek megvalósításában, közcélú szolgáltatások működtetésben, vagy

szabadidős programok szervezésében való együttműködés javítja a fejlesztések hatékonyságát, valamint előidézheti a helyi identitás, kötődés erősödését.

3.2. A fejlesztések ütemezése

3.2.1. Az ütemezés indoklása

A következő álláspontok figyelembevételével történt meg a tervezett fejlesztések lehetséges ütemezése, amelyet a források rendelkezésére állása, illetve a megváltozott külső körülmények a későbbiekben módosíthatnak:

Indokoltság, szükségesség:

- a fejlesztések által érintett lakosság száma és szociális helyzete,
- a fejlesztések időszerűsége,
- a fejlesztések lakosság által elfogadottsága és támogatottsága,
- a fejlesztések egymásra épülése,

Hatások:

- a fejlesztések hatása a község egészére,
- a fejlesztés jelentősége a község lakófunkciójára nézve,
- a fejlesztések gazdasági és társadalmi multiplikátor hatása,

Megvalósíthatóság, finanszírozás és fenntarthatóság:

- a megvalósítás becsült időigénye,
- a támogatási források megszerzésének lehetősége és esélye,
- a rendelkezésre álló önkormányzati sajáterő nagysága,
- a bevonható magánforrások mértéke,
- a létrehozott kapacitások fenntarthatósága

A tervezett fejlesztések indikatív ütemezése

Az ütemezés a terv készítésekor rendelkezésre álló ismertetőik alapján történő becslésre épül.

3.3 Településfejlesztés, energiatakarékos területfelhasználás

A fenntartható fejlődés szempontjából nyilvánvalóan kedvező, ha a település beépítése alacsonyan intenzív, megfelelő sűrűségű, minél kisebb területet foglal el, minél több a természeti környezet, minél kevesebb az épített terület. Ez esetben a település működése is nyilvánvalóan gazdaságosabb, a környező értékes mezőgazdasági területek hozzájárulnak a település gazdaságának kiegyensúlyozottságához, a megkímélt természeti terület lehetőséget biztosít a település lakói számára a rekreációhoz, a szabadidő hasznos eltöltéséhez. A termőfölddel való település lakói számára a rekreációhoz, a szabadidő hasznos eltöltéséhez. A termőfölddel való takarékos gazdálkodás Bököny térségében fontos. Ez azonban nem lehet gátja egy kis mértékű lakóterületfejlesztésnek, amely a helyi lakosság helyben tartását is biztosítja, amellett, hogy a települést ideális lakóhelyként választó beköltözők is segítik a község népességének megtartását.

3.4 Gazdaságfejlesztés, munkahelyteremtés

A munkahelyteremtés feltételének elősegítése az Önkormányzat feladatai ellátásához és fejlesztési elképzelései megvalósításához törekszik a helyi vállalkozók bevonására. A településen a domborzati adottságok és a katonai területek védőtávolsága okán, korlátozott a gazdasági funkciójú terület bővítése, de a készülő településrendezési tervével Bököny igyekszik megteremteni a lehetőségekhez mért maximális fejlesztési lehetőséget. A munkahelyteremtés élénkítéséhez szükség lehet külső befektetők bevonásához is. Ehhez kapcsolódik a község vonzóbbá tétele, megfelelő településmarketing stratégia kidolgozása, új gazdasági területek kijelölése, pályázati források feltérképezése.

3.5 Egészséges és kulturált társadalom

A község lakóinak egészségügyi ellátását az állami és az önkormányzat intézményrendszere közösen biztosítja. A települési önkormányzat működteti a felelősségi körébe tartozó intézményrendszert. Jövőbeli cél, hogy a település tovább bővítse az egészségügyi és szociális szolgáltatásainak színvonalát, javítsa az ellátás hatékonyságát.

Ennek érdekében az Önkormányzat az alábbiakat határozta meg elérendő célként:

- Folyamatosan gondozni, ápolni kell a játszótér eszközeit, valamint zöldfelületeit.
- Lehetőség szerint fejleszteni, bővíteni szükséges a szabadidőeltöltésére alkalmas tereket, minden korcsoport igényét szem előtt tartva.
- Kulturális programok szervezése.
- Községi egészségterv kidolgozása.
- Közösségépítő programok szervezése.
- Térségi kapcsolatok fejlesztése, fejlesztések összeegyeztetése, közös fejlesztési irány és stratégia meghatározása, valamint közös pályázatok készítése.

3.6 Szolgáltatások fejlesztése, a község elégedettségének növelése

- Közlekedési területek fejlesztése.
- Járdák folyamatos karbantartása, szükséges esetben felújítása, frekvenciált helyeken, szükség szerinti közterületi térkövezés.
- Zöldterületek minőségi és területi fejlesztése

3.7 Vonzó településkép fenntartása és fejlesztése (épített és települési környezet)

Fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztán tartására.

Különösen a következő közterületekre kell koncentrálni:

- Önkormányzati hivatal környéke,
- Faluház és környezete,
- temető,
- templom,
- Fejlesztési elképzelések, feladatok:
- járdák építése, felújítása
- útépitések, felújítások

BÖKÖNY KÖZSÉG - TELEPÜLÉSTERV TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TERV

- középületek környezetének rendezettségének fenntartása, további fejlesztése
- középületek folyamatos karbantartása
- ravatalozó épületének folyamatos karbantartása, rendezett környezetének fenntartása
- középületek, közfunkciót ellátó épületek környezetében parkolók kialakítása
- kedvező fekvésű építési telkek kialakítása
- települési arculat megőrzése, fejlesztése
- a szabadidő eltöltésére alkalmas zöld felületek további fejlesztése
- a közlekedés feltételeinek biztonságosabbá tétele
- a köztisztaság megőrzése

3.8 Élhető, vonzó lakókörnyezet megteremtése, épített környezet színvonalának emelése

Az épített környezet fejlesztésekor kiemelt szempont kell, hogy legyen az energiahatékonyság növelése, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, az épített örökség védelme, valamint a kihasználatlan épületek, telkek és barnamezős területek intenzívebb hasznosítása. Az épített környezet fejlesztése és a természeti környezet javítása során a település átgondoltan alkalmazza a klímaváltozás mértékének és negatív hatásainak mérséklésére lokálisan bevethető eszközöket, intézkedéseket (pl. fenntartható településszerkezet kialakítása, környezetkímélő és energiahatékony technológiai megoldások alkalmazása, klímatudatos szemléletmód terjesztése, utazási szokások megváltoztatása).

- Új lakóterületek kialakítása a meglévő lakóterületek be nem épített (kertek, kertvégek) területein
- Új lakóterületek kialakítása az önkormányzati tulajdonú területek lakóterületbe való átsorolásával
- Fontos szempont: a lakóterületek mértéktartó kijelölése (a fenntartható településfejlesztést szem előtt tartásával!)

3.9 Természeti környezet és a környezet védelme

A település egyik legkedvezőbb adottsága a szép fekvése. A fejlesztések során nagy hangsúlyt kell fektetni a táji és természeti értékek megőrzésére.

- Meg kell őrizni a természetközeli zöldfelületeket
- Erdőterületek védelme, hasznosítása.
- Vízparti természetes élőhelyek védelme.
- Helyben hagyományosnak számító növények termesztésének megerősítése.
- Fejleszteni kell a településen található parkokat fasorokat.

A természeti környezet védelmével kell biztosítani a kiváló természeti adottságok megtartását, a lehetséges környezeti problémák megelőzését, a táj és településképvédelmét és fejlesztését. Meg kell őrizni a település körülölelő szabad domboldalak és erdők látványának fennmaradását. Népszerűsíteni kell a településen az alacsony energiaigényű épületeket.

A település fejlesztési programjainak tervezése és megvalósítása során tájvédelmi és erdőgazdálkodási követelményeket is figyelembe kell venni: ilyenek pl. a tájképvédelem, klímaadaptáció biztosítása, valamint a klímaváltozás hatásainak mérséklése érdekében erdők, fasorok, facsoportok, cserjesávok telepítése szükséges. Az intézkedés a táj szépségének és fásított, árnyékot adó útvonalhálózatának fejlesztésével, a település klimatikus helyzetének javítása mellett hozzájárul a vonzerejének növeléséhez is.

Természeti értékekben gazdag területeken, tájképileg védendő területeken a területhasználat tervezésekor, épületek, építmények elhelyezésekor a természeti értékek védelmének, a tájkarakter megőrzésének elsőbbséget

kell biztosítani. A rendezési tervekben le kell határolni tájképvédelmi vagy látványvédelmi területeket, és védelmüket biztosító előírásokat, rendezési és intézkedési feladatokat meg kell határozni. Energiatakarékos területfelhasználás során a kompakt település elvének érvényesítése elengedhetetlen. Az önkormányzati ingatlanstratégia erősítésével az energiatakarékos területfelhasználás szempontjait az önkormányzat hatékonyabban érvényesítheti.

3.10 Kisléptékű/ egészséges mértékű turizmusfejlesztés

Természeti adottságaiból fakadóan a kistérség ideális célpont a szabadidejüket természet közelben eltölteni kívánók számára.

A kulturális élményeket és a kényelmes pihenést kedvelőknek lehetősége van környező városok, települések és a Tisza látnivalóit, kulturális és szabadidős kínálatát felfedezve kikapcsolódni. Az aktívabb kikapcsolódást kedvelőknek a Tisza és területe is kínál lehetőséget a természeti értékeinek gyalogosan, biciklivel vagy lóval történő felfedezésére.

A település a kistérségi turisztikai lehetőségekhez kapcsolódó szolgáltatások és infrastruktúra, fejlesztésével/ kialakításával tudja erősíteni turizmusát, amely a helyi gazdaság számára is előnyös.

3.11 Energiatakarékosság, energiatudatosság, hulladékgazdálkodás

A középületeknél kezdeményezni kell az energiatakarékossági szempontok előtérbe kerülését: a fűtés, a víz, és a villamos energia költségek csökkentését. Fontos feladat a középületek szükség szerinti energia-hatékony felújítása, korszerűsítése. A középületekben szorgalmazni kell a megújuló energiaforrásokat használó rendszerek kiépítését a mezőgazdasági hasznosításra alkalmatlan területeken (kis aranykorona érték).

Hulladékgazdálkodás szempontjából fontos lehet, egy települési komposztálóudvar létesítése, illetve a házi komposztálás szorgalmazása komposztáló ládák kihelyezésével. Nagy hangsúlyt kell fektetni a lakossági szemléletformáló és környezetvédelmi programok indítására, a település tisztaságának és környezetbarát működésének fenntartása érdekében.

Az önkormányzat fontos feladatának tekinti a lehetséges felszín alatti és felszíni vizeket veszélyeztető források mérséklését, megszüntetését. Ennek érdekében számos lépést valósít meg már most is, illetve a jövőben is. Így például:

- az illegális hulladéklerakók kialakulását nyomon követi, időben fellép ellene, hatósági beavatkozást tesz, beruházási projektet készít elő és valósít meg az illegális hulladéklerakók felszámolására és rekultivációjára
- az illegális hulladéklerakók felszámolására és létrejöttük megakadályozására lakossági szemléletformáló, érzékenyítő akciók, beavatkozások előkészítését és megvalósítását hajtja végre
- fejleszti a település szennyvízgyűjtő hálózatát, ösztönzi a települési lakossági rákötéseket, az illegális szikkasztások megszüntetését (talajterhelési díj fizetése a közművekre rá nem kötött ingatlanok tulajdonosának)
- együttműködik az illetékes hatóságokkal, szervekkel és tájékoztatja az érintetteket, a lakosságot a talajszennyező tevékenységek felszámolás, csökkentése érdekében
- önkormányzati rendeletalkotás pl. A lakott területen a csapadékvizet a tulajdonosoknak a saját ingatlanukon kell elszikkasztani.
- az infrastrukturális beruházások során már a beruházások tervezésekor, előkészítésekor figyelembe veszi a minimális szennyezés elvét, illetve olyan műszaki megoldásokat részesít előnyben, melyek révén megoldottá válik a keletkező csapadékvizek gyűjtése, visszatartása, elvezetése (pl. út-, kerékpárút építéshez, felújításhoz kötött csapadékvíz-elvezetés, árokrendezés).

3.12 Infrastruktúra

Az Önkormányzat fontosnak tartja a közúthálózat, a járda, a csatornahálózat, a vízvezetékrendszer, a szennyvízcsatorna rendszer, a villamos energia, a gáz, a közvilágítás, illetve az optikai kábelen elérhető többfunkciós és nagy sebességű (internet, telefon, kábel TV) szolgáltatás kiépítése.

Fejlesztési elképzelések, feladatok:

- temető körüli parkolóhelyek kialakítása, építése
- a belterületi utak folyamatos karbantartása
- középületek környezetének rendezése,
- csapadékvíz-elvezető rendszer felújítása, folyamatos karbantartása
- természetes vízfolyások meder karbantartása
- nem szilárd burkolatú önkormányzati utak szilárd burkolattal való ellátás
- parkolási lehetőségek bővítése a faluház környékén és az önkormányzat épületénél

Közlekedés-fejlesztés:

- kerékpárút/kerékpáros nyomvonal kiépítése, kerékpáros pihenőhely létesítése,
- településközi úthálózat fejlesztése (állami/településközi beruházás).
- Fontosabb tervezett közműfejlesztések:
- csapadékvíz- elvezetés fejlesztése

Fejlesztési akcióterület kijelölésének elve

- a terület megközelítése és teljes közműves hálózatra való rácsatlakozása könnyen megvalósítható
- a települést körülölelő táj feltárlására, látványára a tervezett lakóterület nincs kedvezőtlen hatással

4. FEJLESZTÉSI TERVLAP

Külön dokumentálva.

5. MONITORING

A településfejlesztés tervben foglaltak megvalósulásának folyamatos nyomon követése, felülvizsgálata elsősorban a település érdeke. Az önkormányzat a településfejlesztési terv megvalósítását program- és projektszinten is az Bököny Község Önkormányzata jelenlegi szervezeti rendszerére, valamint az Önkormányzathoz tartozó intézményekre támaszkodva, a meglévő hatáskörökbe integrálva kívánja biztosítani.

A nyomon követés, monitoring célja felhívni a döntéshozók és a megvalósításért felelős szervezetek figyelmét a céloktól való esetleges eltérésre és összegezni az elvégzett feladatokat. Figyelni kell arra, hogy a célkitűzések elérése érdekében tett lépések a megfelelő időben és a megfelelő eszközökkel történjenek.

A projektszinten felmerülő speciális szakértői kapacitásokat külső szakértők bevonásával biztosítja. A rendelkezésre álló források ismeretében külsős pályázatíró kapacitás bevonása is szükséges, amelynek a tevékenysége a pályázatfigyelésen és -írásán túl a projektmenedzsmentre és projektelszámolásra is kiterjed.

Ehhez kapcsolódó feladatok:

- Adatgyűjtés és értékelés; a fejlesztési elképzelések esetleges módosítása.
- Figyelemmel kell kísérni a külső környezet változásait, amellyel szükség esetén összhangba kell hozni a célkitűzéseket, illetve azok megvalósulási eszközeit.
- Évenként megvizsgálni, hogy milyen lépések történtek a célkitűzések elérése érdekében. Eltérés esetén be kell avatkozni, módosítani kell az intézkedéseket.
- Ki kell értékelni a már végrehajtott feladatok eredményeit, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztésekre, a legfrissebb statisztikai adatok, újabb információk, illetve a megvalósulási folyamatokból levonható következtetések alapján.
- A településfejlesztési feladatok teljesítéséről a társadalmasítás folyamán a polgármester évente beszámolót tart.

A 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 16. § értelmében az önkormányzat a településszerkezeti tervet legalább 10 évente, a helyi építési szabályzatot legalább 4 évente áttekinti, ellenőrzi és dönt arról, hogy

a) továbbra is változatlan tartalommal alkalmazza,

b) módosítja, vagy

c) újat készít.

A 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 3. § (4) értelmében a koncepció, a településszerkezeti terv egymással tartalmi összhangban készül.

A fentiek értelmében a településfejlesztési koncepciót is 10 évente aktualizálni kell. A településfejlesztési koncepcióban foglalt tervezett változások nyomon követése azonban évente javasolt, annak érdekében, hogy eltérés esetén mielőbbi beavatkozás megtörténhessen.

Bököny Község Önkormányzat Képviselő-testületének
143/2024. (XII.11.) Kt. számú határozata
Bököny Község Településfejlesztési Tervének elfogadásáról

Bököny Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 1. pontjában megállapított feladatkörében eljárva, a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet tartalmi követelményei alapján kidolgozott és az általános eljárás szerint véleményezett **Bököny Község Településfejlesztési Tervét** jelen határozat 1. melléklete szerint fogadja el a közigazgatási területre vonatkozóan.

Bököny Község Önkormányzat Képviselő-testülete jelen határozat hatálybalépésével egyidejűleg hatályon kívül helyezi a 139/2009. (VII.30.) KT sz. határozattal elfogadott településszerkezeti terv és leírást.

A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy a Településfejlesztési Terv elfogadásáról a lakosságot tájékoztassa, az elfogadott Településfejlesztési Tervet küldje meg az állami főépítésznek és az eljárásban résztvevő államigazgatási szerveknek.

Fenti határozat 2024.12.12. napon lép hatályba.

Határidő: Folyamatos

Felelős: polgármester

Papp Csaba
polgármester

Dr. Kardos Csaba László
jegyző